

سوگواری برای درگذشته

سوگواری برای عزیز از دست رفته از زمان های بسیار دور در ایران مانند تمامی فرهنگ های دیگر رایج بوده و هست و اکثر این مراسم در طول زمان به شکل اولیه خود باقی مانده اند و تغییرات اندکی در آنها صورت گرفته است. این سوگواری از زمان خاکسپاری متوفی شروع شده و گاه تا یک سال به طول می انجامد و طی مراسم مختلفی بستگان متوفی با برگزاری مراسم مختلف، یاد او را زنده نگه داشته و برای او خیرات می فرستند.

تشریفات و آداب برگزاری مراسم ختم

مهمترین مراسمی که پس از تدفین برگزار می شود مجلس ترحیم یا ختم است که در سومین روز درگذشت متوفی برگزار می گردد. تشریفات این مراسم در هر منطقه بنا به آداب و رسوم خاص آن منطقه صورت می گیرد اما در همه آنها یک مجموعه آداب عمومی رعایت می شود.

به طور معمول پس از اتمام مراسم تدفین و پیش از پراکنده شدن مردم، زمان و مکان مجلس ترحیم به اطلاع بستگان می رسد و اعلامیه های چاپ شده در کوچه و خیابان محل زندگی متوفی و بستگان درجه یک او نصب میشود.

این مجلس عموماً در خانه مرحوم، مسجد و یا تکیه محل برگزار می گردد که مردم با لباس هایی تیره و اغلب مشکی رنگ، برای تسلی بازماندگان و نشان دادن علاقه خود به متوفی در آن شرکت می کنند و تاج گل می فرستند.

غالباً در قسمتی از مسجد طاق شال ترمه پهن می کنند و روی آن را با گل های سفید، شمع های روشن، عکس متوفی و قرآن و گلاب پاش می آریند. گاهی سینی های خرما و حلوا که برای پذیرایی از میهمانان آماده شده نیز روی همین طاق شال ترمه قرار می گیرد.

بستگان نزدیک به متوفی، جلوی در مسجد در دو طرف به صف می ایستند و هنگام ورود یا خروج حاضران از آنها تشکر و قدردانی می کنند.

کسانی در مسجد مسئولیت پذیرایی را به عهده دارند که از خدمه مسجد و یا بستگان متوفی هستند. معمولاً در این مراسم با توجه به گرما یا سرمای هوا، از چای یا شربت به همراه خرما و حلوا برای پذیرایی استفاده میشود. گذاشتن میوه و شیرینی نیز مرسوم است.

در طول مراسم، کسانی بین حاضران قرآن تقسیم می کنند که ثواب خواندن آن به روح مرحوم هدیه شود. برای این کار از قرآن های حزبی استفاده می شود و برای هر فردی که تمایل داشته باشد یک حزب در نظر گرفته می شود. صاحبان عزا در جلوی مسجد می نشینند و میهمانان هنگام ورود به آنها تسلیت می گویند.

مجلس با قرائت آیاتی از قرآن مجید آغاز می شود و معمولاً آیاتی درباره یادآوری روز قیامت و مرتبط با مرگ تلاوت می شود. سخنران به معرفی متوفی می پردازد و از سجایای اخلاقی و صفات نیکوی او یاد می کند. از طرف حاضران به صاحبان عزا تسلیت گفته و از طرف صاحبان عزا به حاضران خوشآمد می گوید و از کسانی که در مراسم خاکسپاری و مجلس ختم در کنار خانواده متوفی بودند تشکر می کند.

پس از آن یک واعظ که عموماً روحانی است با نقل روایاتی عبرت آموز و خواندن اشعاری پند آمیز از کوتاهی عمر و قطعی بودن مرگ صحبت می کند و روز قیامت و توجه به آخرت را به حاضران یادآوری می کند و برای بازماندگان طلب صبر دارد.

پس از سخنرانی، نوبت مداحی است. یک مداح با خواندن روضه هایی از واقعه کربلا، عظمت آن مصیبت را یادآوری می کند و بازماندگان را تسلی می دهد و برای متوفی طلب بخشش و مغفرت می کند. در پایان سخنران از همه کسانی که در مسجد حضور داشتند تشکر کرده و با ذکر نام از حضور بزرگان مجلس قدردانی می کند. امروزه برخی از خانواده ها به جای مداحی یا در کنار آن، از گروه های نی و دف نوازی در مراسم ختم استفاده می کنند که سازی هایی عرفانی هستند و عموماً همراه آنها اشعاری از حضرت مولانا خوانده میشود و فضایی خاص ایجاد می کنند که به سلیقه صاحبان عزا بستگی دارد.

پس از پایان مراسم ختم، گروهی از بستگان نزدیک، خانواده متوفی را تا خانه مشایعت می کنند و یا همراه مردان برای باز کردن مغازه بسته آنها راهی می شوند. برخی خانواده ها پس از مسجد از میهمانان خود با شام نیز پذیرایی می کنند که این پذیرایی در خانه و یا سالن صورت می گیرد.

برای سفارش دسته گل مراسم ختم با بهترین قیمت و ارسال رایگان با شماره ۰۹۱۲۵۰۰۰۵۰۸ تماس بگیرید

نکات کلیدی تشریفات مراسم ختم

برای بهتر برگزار شدن این مراسم چند نکته هست که بهتر است از طرف صاحبان عزا و یا کسانی که مسئولیت برگزاری مراسم را به عهده دارند، در نظر گرفته شود.

۱. اطلاع رسانی مناسب میهمانان : در طی مراسم خاکسپاری باید برای برگزاری مراسم ختم مسجدی انتخاب شود و مراحل هماهنگی صورت گیرد که اطلاع رسانی به موقع و درست انجام شود.

میز وسط مراسم ختم

۲. انتخاب مسجد مناسب : در انتخاب مسجد باید محل و امکانات آن را در نظر گرفت. بهتر است مسجد در محدوده طرح ترافیک نباشد، جای پارک مناسب برای ماشین ها داشته باشد، تعداد صندلی ها و امکانات آن نیز باید سنجیده شود. همچنین وجود پله در مساجد می تواند برای سالمندان ایجاد زحمت کند.

۳. امداد برای غذا : اگر قصد دارید پس از مراسم از میهمانان خود با شام پذیرایی کنید ، بهتر است مسجدی را در نزدیکی سالن مورد نظر انتخاب کنید که زحمت رفت و آمد کمتری به میهمانان تحمیل شود.

۴. وسایل ضروری برای مراسم ختم : تهیه برخی وسایل مانند ظروف یک بار مصرف، دستمال کاغذی و سینی عموماً برعهده صاحبان عزا است و باید از قبل تهیه شود.

۵. انتخاب سخنران و مداح : در انتخاب مداح و سخنران باید دقت شود که افرادی مسلط و خبره برای این امر در نظر گرفته شوند. تسلیت گفتن و یا تشکر از حضار باید مختصر و مناسب صورت گیرد. افراط در هرکدام از آنها باعث اتلاف وقت می شود. گرچه مرسوم است که از تک تک بزرگانی که در مجلس شرکت کرده و یا برای تسلیت گل فرستادند، نام برده شود اما این امر نباید به نحوی صورت گیرد که مجلس از شکل خود خارج شود. سخنرانی طولانی نیز می تواند برای حضار و حتی صاحبان عزا خسته کننده و آزار دهنده باشد و حضار را به سخن گفتن وا دارد که سکوت و آرامش مجلس را بهم می زند. در هنگام مداحی از اهل بیت باید بسیار دقت شود که رعایت حال صاحبان عزا صورت گیرد و به نحوی نباشد که به جای تسلی دل داغدیدگان، آنها را بیشتر بی تاب کند.